

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XVII):

Scoală-te, luminează ...! - Biserica dă omului tărie de muncă ... școala îi luminează
mintea ...? - Hramul școlii: Buna Vestire!

șagunism - tribunism

bunul renume, ce și-l câștigase școala din Rășinari

**Veniți la sânul meu cu toții,
Copii cu frunțile senine,
Veniți să primeniți izvorul
Nădejzii mele de mai bine**

**Patronul -
Hramul școlii:
25 martie Buna Vestire**

**între
cele
dintâiu
școale
din patrie**

**Biserica dă omului
tărie de muncă ...
Școala îi luminează
mintea, făcându-l
mai înțelept și mai
bun, ea este
adevăratul izvor de
fericire al unui neam**

**Rășinari Școala poporală-română
greco-orientală**

pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

În lucrarea istoricului Constantin Popa, este prezentată evoluția școlii din Rășinari: «Elevii aveau acces prin trei intrări, din curtea școlii, iar coridoarele au fost pavate cu piatră colorată. Sfințirea clădirii, după renovare, s-a desfășurat în ziua de 10/23 octombrie 1904 prin asesorul Matei Voileanu, ca mandatar al mitropolitului Ion Mețeanu, asistat de preoții locali Iosif Goga, Maniu Lungu și Vasile Runcean, în prezența asesorului consistorial Lazăr Triteanu. (...)». Din Anuarul I al „Școlii poporale-română greco-orientală” (pe anul școlar 1905-1906), publicat de directorul Moise Frățilă, am reținut pasajul din cuvântarea asesorului M. Voileanu, care „face amintire despre bunul renume, ce și-l câștigase școala din Rășinari încă din timpuri foarte îndepărtate, prin puterile didactice cari s’au aplicat la această școală; îngrijindu-se antestătătorii comunei a alege întotdeauna ca învățători bărbați vrednici, zeloși și deplin calificați, prin zelul și destoinicia cărora școala noastră a ajuns a fi numărată și recunoscută **între cele dintâiu școale din patrie**, fiind cercetată nu numai de fii de-ai comunei, dar și de alți băieți și fetețe veniți până și din cele mai îndepărtate locuri ale patriei. (...)». Primul Anuar al școlii prezintă și cuvântarea părintelui Iosif Goga, tatăl poetului, acesta inspirându-se din Isaia: «... „**Scoală-te, luminează**, căci lumina ta a răsărit și mărirea Domnului s’a coborât asupra ta”. În cuvântarea sa - părintele Goga - vorbind publicului despre cele două așezăminte ale omenirii, cari sunt mai deaproape înfrățite cu vieța ei pământescă, cu pornirile minții și inimei sale - despre biserică și școală - pe cari le numește două faruri

de lumină și adevăr - îl asigură, că toate razele fericirii din viața pământească și din viața de apoi - purced din aceste două. Arată, cum biserica prin învățăturile sale întărește pe om în credința despre nemurirea sufletului, despre întoarcerea acestuia la ziditorul său și despre răsplata faptelor sale aici pe pământ. **Biserica dă omului tărie de muncă și îi propovăduiește cea mai frumoasă răsplată, iar școala îi luminează mintea, făcându-l mai înțelept și mai bun, ea este adevăratul izvor de fericire al unui neam.** Încă din timpuri foarte îndepărtate aceste două așezăminte s'au sprijinit una pe alta, fiind deopotrivă cinstite de toate popoarele. Îndeamnă pe cei existenți a sprigini din toate puterile și în toată viața biserica și școala – având noi Români din această țară cea mai mare lipsă de razele binefăcătoare ale acestor două fortărețe, în cari se păstrează neștirbită ființa noastră de români. Scoate la iveală vrednicia fruntașilor rășinari din trecut, a directorilor și învățătorilor acestei școli - arată, cum prin bunaînțelegere – actualii fruntași s'au arătat demni urmași ai antecesorilor lor, ridicând acest edificiu pompos, prin care câștigatu-ș'a încă un drept la întâietatea de care a fost părtașă totdeauna comuna Rășinari. Sfătuește, ca și de aci înainte să ne nizuim cu toții a trăi în bunăînțelegere și armonie - și atunci vom putea spera la binecuvântarea atotputernicului Dumnezeu, pe care-l roagă, ca să-și reverse darul Său cel bun asupra comunei și școlii noastre. *** Edificiul cu etagiu renovat și adaptat în anul 1904 având către piață o fațadă foarte frumoasă - impunătoare chiar - atrage atenția tuturor trecătorilor, făcându-i să admire acest monument cultural. Închisorile cu grilajiu dinsus și dinjos de edificiu - unde se află și câte o intrare în curtea școlii – contribuesc foarte mult la înfrumusețarea acestuia. Nu mai puțin impunător se prezintă edificiul privit din curtea școlii, având și aici o fațadă admirabilă - cu deosebire partea adaptată - carea cuprinde 4 sale. Edificiul are trei intrări - toate dn curtea școlii, ambituri pavate cu petri pătrate cimentate - cel de jos cu petri de culoare cenușie, iar cel de-asupra cu petri de diferite colori. Cuprinde 13 sale - opt sale de învățământ și o sală mare festivă pentru examene și alte festivități: o sală pentru comitetul parohial, alta pentru cancelaria directorului, una pentru biblioteca școlii și recuzitele de învățământ, care se folosește și ca sală de întrunire a corpului didactic, în fine o odaie pentru pedelul școlii». În Anuar, se consemnează „**3.Un act din condica parohială**”: «În condica parohială s'a eternizat următorul act: **Pro memoria.** Ziditu-s'a școala română greco-orientală din Rășinari în anul 1836 dupăcum arată documentele din arhiva parohială, renovatu-s'a și s'a adaptat în anul 1904 (...) Rășinari, ziua Învierii, 17 Aprilie 1905. **Iosif Goga**».

La începutul activității școlii (conform protocolului din 1837/38), aflăm că: «școala era împărțită în „școala nemțească” și „școala românească”, iar anul școlar în două cursuri, „**cursul de iarnă**”, care se încheia prin examen public ținut în a doua jumătate a lunii Martie și „**cursul de vară**”, care se încheia în a doua jumătate a lunii Iulie, st. v. asemenea prin examen public...». Cu litere de aur, consemnat în istoria școlii, este anul 1847. Reproducem un pasaj din primul anuar al școlii: «**5.Patronul școlii.** În acest an școlar, la **25 Martie 1847**, zi de mare însemnătate pentru școala din Rășinari, avut-a comuna noastră deosebita fericire a fi vizitată de „**Marele**” **bărbat al bisericii noastre și națiunii române, Andreiu**, pe atunci arhimandrit al mănăstirei Covil și vicar general al rom.gr.-or. din Ardeal – însoțit de protopopul Sibiiului Moise Fulea – despre care înaltă vizită luatu-s'a notă în protocolul de clasificățiuni (...) Această notă – scrisă cu litere cirile – de mâna dibace a conducătorului de atunci al școlii, fiind de interes general pentru toți Români, prin care destul de lămurit arată-ni-se viul interes și dorul ce-l purta „**nemuritorul Șaguna**” încă de pe atunci pentru binele și înaintarea poporului nostru, pentru ridicarea școlii, bisericii și națiunii noastre, pentru ameliorarea sorții fraților săi, o lasă să urmeze din cuvânt în

cuvânt: „În 25 Martie 1847, sărbarea Bunevestiri, carea au căzut în a treia zi a Paștilor (...) s’au ținut sfințirea apei. După aceea prin un cuvânt nimerit și pătrunzătoriu au descoperit, și arătat mărimea faptei și întreprinderii cu zidirea Școalelor, prin carea au pus întâiul fundament al luminării și creșterii cuviincioase a Tinerimei locale, au deschis cale cătră un viitoriu mai bun, unde Comunitatea își va avea din sînul său păstori sufletești harnici și destoinici, mădulari și ocârmuitori trebnici și de binele de obște înaintători (...) Iară mai pe urmă, (...) orându-i, ca în tot anul la sărbarea Bunevestirei, **preoțimea locală**, după săvârșirea slujbei bisericești, **în asemenea chip să înnoiască acest act al sfințirii apei în edificiul Școalei**, fiind de față toți mai marii Comunității, și această sărbătoare a Bunevestiri să fie privită de **Patroana Școalelor**»..

Tânărul elev, Octavian Goga, urmează școala din sat în perioada 1886-1890, în toamna anului 1886 începând școala primară. Această școală, devenită în timp monument istoric, l-a inspirat să scrie nemuritoarele versuri din poezia “Copiilor”: «**Veniți la sânul meu cu toții**,/ Copii cu frunțile senine,/ Veniți să primeniți izvorul/ Nădejdiile mele de mai bine/ **Voi sunteți roua dimineții**/ Ce scânteie neștiutoare/ Că poartă-n ea întreg argintul/ Curat al razelor de soare./ **Din glasul vostr-un dulce clopot**,/ Ce mângâie-un amurg de seară,/ Învață sufletul meu, bietul,/ Să creadă-n flori și-n primăvară./ **Și parcă înțeleg mai bine**/ Privighetoarea care cântă .../ Veniți, veniți! Mi-eatât de dragă/ Zburdălnicia voastră sfântă./ **Căci râsul vostru plin, năvalnic**,/ Ca unda râului de munte,/ Îmi amuțește-ndurerata/ Poveste-a firelor cărunte./ **Și parcă-mi picură un cântec**/ La poarta minții mele reci:/ O dulce-ntârziată rază/ Din raiul meu pierdut pe veci .../ **Copii, cu ochii mari și limpezi**/ Ca raza noptilor albastre,/ De ce purtați și voi osânda/ Ce-a scris ursita firii noastre?/ **O jale sufletu-mi despică**/ Și-mi frânge visurile-n două,/ De glasul minții mă cutremur: ... Și voi veți fi asemeni nouă! ... ».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xvii-scoala-te-lumineaza--biserica-da-omului-tarie-de-munca--scoala-ii-lumineaza-mintea--hramul-scolii-buna-vestire-157938.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021 - Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XVII): Școală-te, luminează ...! - Biserica dă omului tărie de muncă ... școala îi luminează mintea ...? - Hramul școlii: Buna Vestire!

Marius HALMAGHI 25.04.2021 22:11 861 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 25 aprilie 2021